

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 3 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priloge naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 avč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo v ulici Molin piccolo št. 7, II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Torre Bianca 12.

Avstrijski problem.

III.

Dr. Koerber se odlikuje in je znan po obilni samozavesti in veri v samega sebe. On ceni visoko svoje lastne kvalitete in je uverjen, da združuje v sebi, kar je potrebno, da se avstrijski problem dovede do razrešitve, ali — kakor bi rekli gospodje, ki pišejo v »Triester Tagblatt« —, da se državna ladija izvede iz med skalovja našega zanegega polužaja na pot, po kateri edini je možno dospeti iz visoko vpenjajočega se valovja narodnega spora v mirneje vodovje, po katerem pride država do uspešne bodočnosti.

Ladija avstrijske države je dobila vendar enkrat krmilarja s krepko roko in vso mornarsko spretnostjo, ki jo dovede v pristanišče mirnega razvoja. Avstrija je dobila končno državnika, na katerega je čakala in po katerem je hrepelena že dolgo! Dr. Koerber vsaj je uverjen o tem, da je ta državnik — dr. Koerber!

Sam nam je že povedal to v nešteto lepih, vsikdar »programatičnih« govorih in povedali so to ravnokar tudi gospodje, ki pišejo v »Triester Tagblatt«. Dr. Koerber ima tudi vedno v žepu recept, o katerem je uverjen kakor skala trdna, da ne more zgrešiti svojega učinka! Avstrijski problem je — o tem menda soglašamo vsi — eminentno narodnostnega značaja. Vsi drugi ljudje si domišljajo, da je za razrešitev tega problema potrebno v prvi vrsti, da se ugledajo ostrine, ki povzročajo narodne in jezikovne konflikte, da se kolikor le možno utesnijo in zmanjšajo plošče, na katerih drgnejo nasprotujoči si narodni interesi eden ob drugega, kar povzroča ogenj. Drugje ljudje menijo, da treba gasiti tam, — kjer gori! Noga je gotovo važen ud na človeškem telesu, kdor ga je izgubil, občuti to za veliko nesrečo. Ali to nam vendar pripozna vsakdo, da bi bilo nespretno, ako bi hoteli mazati nogo tudi tedaj, kadar imamo hudo bolezen — v glavi!

Če je — in je neoporečno — avstrijski problem specifično narodnostne naravi, potem mora oni, ki hoče razrešiti avstrijski problem, iskati najprej sredstev, ki morejo delovati naravnost na narodno oziroma jezikovno vprašanje samo, mora proučevati in uvaževati elemente narodnega vprašanja samega!

Dr. Koerber je uverjen drugače. On je uverjen, da najboljša metoda za zdravljenje v glavi je maznja po nogi — gospodarstva. Na svojem reševanju avstrijskega problema se dr. Koerber noče dotakniti narodnega vpra-

šanja, vsaj ne na načinom, ki bi dajal nade do vpešne razrešitve. On se marveč trdovratno, po vseh predpisih navihane taktike, izogiblje tega vprašanja in zahteva, da bi se ga izogibali tudi drugi, in da bi po takem ovinku došli tja, kjer bi se narodno vprašanje enostavno izgubilo pred velikimi gospodarskimi akcijami! On ne misli odpravljati, ampak bi hotel, da kar sami ob sebi izgojejo tisti vzroki, ki delajo, da je rešitev avstrijskega problema toli težavna.

Z drugimi besedami povedano: narodnost naj se odreče svojim narodnim aspiracijam, priznajo naj nemško hegemonijo in — avstrijski problem bo rešen!

Takov je dr. Koerberjev recept. Edino pravi — kakor pravi on in kakor govore tudi vsi drugi, ki prisegajo na zastavo germanizatoričnega zistema. — Tistega zistema, ki umeva morda vse drugo, a ne umeva narodne evolucije v zadnjih desetletjih, ob kateri je postal ta zistem nezmožen, ker je anakronizem, nezmisel.

Gospodje v »Triester Tagblattu« pa so nam ta anakronizem, ta nezmisel, to preziranje glavnega elementa, ki daje avstrijskemu problemu svoje označje, pogrevali kakor kvinteseenco državniške modrosti, združene v gospodu Koerberju! Ti krogi so trdovratno gluhi in slepi za nauke tiste zlate šole, kateri pravimo praktične skušaje. — In tudi dru. Koerberju bi menda moralo zadoščati to, kar je že sam doživel na vpotebljevanju svojega toli slavljene recepta. Mari ni že vrgel na mizo, okolo katere se prepirajo Italijani in Nemci v Tirolu, razna gospodarska vprašanja? Mari ni celo parlamentarni potom zagotavljal Čehom in Nemcem celo vrsto milijonov za gradbo kanalov, urejanje vodovja in razne melioracije? Se je pa morda radi tega le za najhlaže znamenje ublažilo nasprotje med Italijani in Nemci v Tirolu, je-li je bilo možno zabeležiti le najhlaže znamenje, da so Nemci ali Italijani pripravljeni odmakniti se le za sam las od narodno-političnega stališča, ki je zavzemljejo v mejsebojnem boju? Je-li je morda razmerje med Čehi in Nemci postalo le za najmanjšo nijanco mileje v pričakovanju onih milijonov za gospodarske potrebe? Ne, ne tu, ne tam se ni položaj spremenil na bolje, marveč dogodki na Češkem in na Moravskem in dogodki v Inomostu prišjo, da se položaj poojstuje bolj in bolj.

Dosedanje skušnje že, ki jih je doživel dr. Koerber se svojo metodo, govore tako, da je ta metoda zgrešena in da ne dovede do

cilja nikdar. Te skušnje podajajo dru. Koerberju spričevalo, da nam je plastično predložil, kako naj se ne rešuje avstrijski problem! Govor teh skušenj je tako glasen in jasen, da je prepričevalen za vsakogar — le za dr. Koerberja ne! S trdovratnostjo, ki naravnost osuplja, hoče on razreševati avstrijski problem po svoji metodi: problem naj se kar sam po sebi iznebi svoje vsebine, svojega bitstva — pa bo rešen. E seveda, to bi veljalo, ako ne bi bilo male kljake vmes! — Ta kljaka je, da je to, kar zahteva dr. Koerber, po zakonu razvoja in življenja v narodni duši — nemogoče, izključeno! Če bi bilo to možno, zgodilo bi se bilo že zdavnaj, ko je imela državna avtoriteta vso drugačno moč nad narodi in ko narodna ideja in tako intenzivno delovala na vsa sra. Če bi bilo možno, kar zahteva dr. Koerber kakor sredstvo za rešenje avstrijskega problema, potem pa niti ne bi bilo avstrijskega problema z njega sedanjo vsebino!

Politični pregled.

V Trstu, 23. oktobra 1903.

Iz deželnih zborov. V deželnem zboru istrskem je včeraj prekipelo. Mera nasilja in krivice je polna in naši so bili dolžni pravice in ugledu volilcev in svojemu lastnemu dostojanstvu, da so se odločili za najenergijejši odpor. V zbornici, ki zastopnike večine prebivalstva izključa iz vseh odsekov in tako gaži pravico in parlamentarni princip, v taki zbornici morajo pasti vsi oziri! Tudi letos je zbornica izključila slovensko hrvaške poslance iz vseh odsekov. Istrski deželni zbor ima jedino to žalostno slavo, da večina v njem tako nerazumno prezira manjšino, ki predstavlja tretjino zbornice (a vrhu tega še večino prebivalstva v deželi). Takih razmer bi se sramovala celo Turčija. Narod je izročen na milost in nemilost vladajoči stranki in e. kr. oblastim, parlamentarno zastopstvo naroda pa najbrezobraznejši večini v deželnem zboru. Kako so možne vendar take razmere? Težko so verjetne take razmere, a vendar jako umljive, ako je vlada zadovoljna z njimi! A da je zadovoljna, to se more trditi apodiktčno. Čujte le. »Naši Slogi« je sporočila povsem zaupna oseba, da so se predminolo sredo vršili tajni pogovori med namestnikom grofom Goëssom in nekaterimi prvaki večine v tem deželnem zboru. Med temi je bil tudi glasoviti Bennati.

To zadošča, da si moremo misliti svojo o teh dogodkih. Resničnost vesti, da so se vršili ti tajni dogovori nam potrjuje tudi

onih obrazov, ki nam kažejo dušo, udano skesanim mislim. Ne opažam nobene ženske, s katero bi se hotel spustiti v boj, in ki bi potegnila možkega s seboj v prepad. Kje je najti v Parizu take energije? Bodalec je šudna reč, katero obešamo na zlat žebelj in utikamo v lično nožnico. Ženske misli, čustva, vse si je podobno. Mi vsi smo oblekli črno obleko, kakor bi žalovali za umrlo Francosko. Svojih sovražnikov ne ljubimo. Mej ljubečimi je treba izjednačiti razlike, izpolniti posledke. Ta čar ljubezni je zginit leta 1789. Naša dolgočasnost, naši pusti običaji so posledica političkega sestava. V Italiji vsaj je to kakor odrezano. Tam so ženske še naga, jiva bitja, nevarne sirene, brez razuma, brez druge logike, kakor te, katero jim dajeta nagujenje in okus, in katerih se je treba varovati, kakor tigrov...

Gospa Firmiani je prekinila ta samogovor, čegar nešteto nasprotujočih si, nedovršenih in zmedenih misli ni mogoče navesti.

»Hočem Vas predstaviti dami, ki Vas želi poznati po tem, kar je ališala o Vas«, je rekla prijemši ga za roko.

Sprevela ga je v sosednji salon, kjer mu

ta-le okolnost: isti dan je bila tudi seja deželnega šolskega sveta za Istro. V to sejo pa nista prišla ni grof Goëss in Bennati. Bila sta oba zadržana — drugje! Vspeh teh tajnih dogovorov se je takoj pokazal v drznem preziranjju manjšine, v nečuvnem gaženju parlamentarnega principa in povsodi veljavnih parlamentarnih tradicij od strani večine in na škodo manjšini v tem deželnem zboru.

Je-li čuda, da je ob takih okolišnih prekipelo v manjšini, da je mera potrpežljivosti polna? Na itak že skrajno ogorčeni manjšini sta včeraj predsednik in večina zagrešala nova žaljenja in novo nasilje. Predsednik je hotel mašiti usta dru. Trinajstiču, ker si je le-ta upal staviti neko interpelacijo v hrvaškem jeziku. Deželni glavar je neoprestano segal govorniku v besedo, da razpravni jezik je jedino italijanski. Dr. Trinajstič pa ni odnehal. Mej tem pa je galerija besnela, ropotala, žvižgala, ali naši se niso dali terorizovati, marveč so uprizarjali viharan odpor proti predsedniku in proti večini. In izdaten odpor je bil, kajti prisilili so predsednika, da je dal izprazniti galerijo, da je moral trikrat prekiniti sejo in da je slednjič moral zaključiti sejo. Dr. Trinajstič je zaklical predsedniku, da on, Trinajstič ne bo trpel nikakega javnega nasilja s predsedniške mize dol, a poslanec dr. Laginja je zaklical predsedniku, da je sramota to, da predsednik deželnega zbora v Istri ne zna hrvaški. Poslanec dr. Stanger je proglasil predsedništvo odgovorno za vsa žaljenja na škodo manjšine, od strani — galerije. Na glasovanju po imenih o predlogu dra. Trinajstiča je bil uglasljiv vihar.

Ko so poročilo o laškem gimnaziju v Pazinu izročili odseku, je hotel poslanec Mandić prečitati nujni predlog, naj se pozove vlada, da dovoli podpore za lajšanje bede med prebivalstvom na deželi; to je bilo zopet v znamenje za nove viharje. Radi zahteve Mandićeve, da se o predlogu razpravlja nujno, je prišlo zopet do silnih spopadov, ki so dobili svoj zaključek s tem, da je predsednik (na predlog poslanca Bartolija) zaključil sejo.

Signori so izvedeli včeraj, da more priti konec tudi njihovem »delovanju«. A kdo je sokriv na tem? Naj zabeležimo par dejstev! Neposredno pred zasedanjem so bili tajni pogovori med namestnikom in italijanskimi voditelji. Neposredno po otvorjenju zasedanja se je zapričelo staro nasilje in proglašanje jezika večine prebivalstva v deželi! Včeraj

je s pristno pariško kretnjo, smehljam in pogledom, pokazala damo, sedečo v kotu kamina.

»Kdo je ona?« je vprašal živahno grof de Vandenese.

»Dama, o kateri ste gotovo več nego enkrat govorili, bodi, da ste jo hvalili ali grajali; dama, ki živi v samoti, pravoskrivno bitje.«

»Če ste bili kedaj v svojem življenju milostna, tedaj mi imenujte njeno ime.«

»Markiza d'Aiglemont.«

»Dam se poučevati od nje; iz srednjega soproga je znala narediti francoskega starešino, iz neznanega človeka političnega velikana. Toda recite mi, prosim, verjamete-li, da je, kakor so trdile nekatere dame, radi nje umrl lord Grenville?«

»Možno. Po tem izmišljenem ali resničnem dogodku je uboga žena popolnoma spremenjena. Ni se še povrnila mej svet. Zvestoba, trajajoča štiri leta, pomenja nekaj v Parizu. Če jo tukaj vidite...«

Gospa Firmiani je prenehala; potem pa je nadaljevala zvito:

»Pozabljam, da mi je molčati. Idite, govorite z njo.« (Pride še.)

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil K. Z.

III.

V tridesetem letu.

Ženstvo ni imelo nanj nobenega vpliva več, bodisi, da je smatral resnično strast za nekaj, kar zavzema preveč prostora v življenju politika; bodisi, da so se mu dozdevali malenkostni opravički s površno galanterijo prenizki za krepko srce. Na Francoskem noče nikdo, bodisi tudi kak sreden značaj, biti samo duhovit človek. Tako se je bil tudi Karol, čeprav še mlad — štel je komaj trideset let — že filozofično navadil videti tam ideje, učinke in sredstva, kjer možje njegove starosti vidijo navadno čustva, zabave in iluzije. Potisnil je nazaj, na dno svoje plemenite duše mladino vatvarjeno vročerkvost in razburjenost. Trudil se je, da bi postal hladen razmotrivalet, in da bi pokrival svoje duševne zaklade z ljubeznjivimi oblikami, navadami in premetenostmi. Pogledal je zad-

njkokrat po salonu, kjer se je plesalo. Brez dvomno je hotel, predno zapusti ples, vzeti s seboj podobe, kakor tudi gledalec v operi ne zapušča svojega prostora, dokler ni videl končnega nastopa. A tudi iz lahko umljivega vzroka je proučeval gospod de Vandenese to povsem francosko življenje, sijaj in smehljačo se lica, te pariške veselice, ter jih primerjal v duhu z novimi obrazi in slikovitimi prizori, ki so ga čakali v Neapelju, kjer se je namenil pomuditi nekaj dni, predno se poda na svoje mesto.

»To so torej«, si je dejal, »najelegantnejše, najimovitejše in najodličnejše pariške dame! Tu so junaki dneva, tribune plemstva in slovstva; tam umetniki; tam spet mogotci. In vendar vidim le malovredne spletke, mrtvorojena ljubimstva, prazne smehljače, zaničevanje brez vzroka, motne poglede, mnogo, a brezuspešno potratnega duha. Noben duševni izraz ni pristen. Kdor želi opazovati le lepo zatakajeno perje, nove pajčolane, dražestne toalete in slabotne ženske, kdor hoče videti le cvetočo površino življenja, ta nahaja tu svoj delokrog. Zadovoljiti se treba z brezpomembnimi frazami, z očarajočimi krinkami in ne zahtevati čustev. Ne opažam nobenega

se je večina še ponašala s tem, da deželni glavar take dežele ne zna hrvatski in je še zaaravovala ta jezik! Če tej kronološki vrsti dejstev pristojimo še dejstvo, da je vlada priporočila imenovanje takega deželnega glavarja in da je bil ministerski predsednik Koerber te dni v Trstu in da ta prilika gotovo ni mimošla, ne da bi ga bil namestnik obvestil, kaj se je dogovarjalo in kaj ima priti: potem pač ne more biti dvoma, da vlada ne prigo-varja besnenju večine, marveč soglašajočim!

Dalmatinski. V večerjšnji seji dalmatinskega deželnega zbora sta posl. Biankini in Vuković predložila interpelacijo glede pretežega podražanja živil in sta zahtevala izdatno vladno podporo.

Vsprejeti so bili v vseh treh čitanjih zakonski načrti glede formalne spremembe § 6. deželnozborskega volilnega reda in glede spremembe § 110 občinskega volilnega reda, dalje zakonski načrti glede uvedanja posebne takse na podelitev občinske pristojnosti v drugo občino in slednjič zakonski načrt glede povišanja takse na pse.

Pristojnim odsekom pa so se odkazali zakonski načrti glede ustanovitve četrtega tečaja na zaderskem učiteljski in glede uraditve potokov v raznih občinah.

Istotako se je izročil posebnemu odseku predlog posl. Biankinija glede ureditve učiteljskih plač. V motivaciji tega svojega predloga je posl. Biankini napadal vlado radi zanemarjanja Dalmacije in radi njenih germanizatoričnih tendenc.

Dan prihodnje seje se ni določil.

V dež. zboru češkem nadaljujejo Nemci z obstrukcijo z raznimi predlogi glede verificiranja zapisnikov prejšnjih sej in za glasovanje po imenih.

V zbornici niže-avstrijski je poslanec dr. Lueger porabil priliko razprave o proračunu za leto za hude napade na socijalističnega držav. in dež. poslance Sajza, ki je učitelj po svojem poklicu. Dr. Lueger je kričal: Ven iz šole s takimi vzgojevatelji! Prišlo je do burnih prizorov med krščanskimi socijalisti in rešenimi poslanci.

Kriza na Ogrskem. Tudi ogrski Srbi so se začeli gibati in premišljati o stališču, katero naj zavzamejo nasproti sedanjemu položaju na Ogrskem. Najprej Romuni in sedaj Srbi, gotovo pridejo na vrsto tudi ostale nemadarske narodnosti na Ogrskem, da pouče prevzetne Madjare, kako so prealabotni, da bi dosegli vse one zahteve, za katere so se začeli sedaj boriti in za katere se v prvi vrsti bori Košutova stranka. Ako vsa sedanja madjarska politika konča z grozovitim tijaškom in ako izidejo Madjari iz tega boja močno oškodovani in oslavljeni, kriva bo na tem v prvi vrsti Košutova stranka, ki sili z glavo skozi zid in za katero mora — v strahu, da ne izgubi popularnosti — hote ali nehoti capljati tudi liberalna stranka.

Kakor uvodoma omenjeno, začeli so se sedaj gibati tudi Srbi na Ogrskem in so za prihodnjo nedeljo sklicali v Karlovcé javni srbski shod, na katerem se bo razpravljalo o sedanjem političnem položaju na Ogrskem in o narodnih pravicah ogrskih Srbov.

O stanju krize ni danes nikakih posebnih poročil. Parlamentarci in stranke pehajo se sem in tja, vsakdo meče krivdo na drugega, da je prišlo do takih zmešnjav in nihče prav ne ve, naj bi-li silil naprej ali se pa povrnil nazaj na pot, iz katere je zašel.

V liberalni stranki nastaja nasprotstvo med Tiszovo in Apponyijevo skupino vedno večje in bržkone se liberalna stranka popolnoma razdvoji. Tiszova skupina je namreč pripravljena ukloniti se vladarjevi želji, dočim Apponyi nikakor noče popustiti od svojega stališča.

Dogodki na Balkanu. V zadnjem ministerskem svetu v Carigradu se je principi-jelno sklenilo zapričiti s počasnim opuščevanjem onih redifov, ki so najdalje časa mobilizirani. To opuščevanje je že pripravljeno, a se ni še pričelo.

Soglasna konzularna poročila iz Skoplja, Bitolja in Soluna zatrjujejo, da se nadaljujejo izgredi turških čet in v prvi vrsti redifov drugega razreda. V Skoplju je neki redif umoril nekega kristijana.

Kriza v Italiji. »Kölnische Zeitung« javlja iz Rima, da se je hotel Zanardelli prepričati, da-li ima še večino v zbornici, ali to da mu je prepričal kralj, kateri je zahteval od Zanardellija, naj poda svojo ostavko. Zanardelli da ni — kar je popolnoma ne-

navadno — osebno izročil kralju demisije, marveč da jo je istemu poslal po predstojniku svojega kabineta, kar dokazuje, da je pri kralju padel v nemilost.

Tudi dunajski »Extrablatt« je prepričan, da je Zanardelli padel vled odgoditve carjevega potovanja v Rim.

O stanju ministerske krize ni danes važnih vesti.

Tržaške vesti

Tržaške volitve pred dež. sodiščem. O večerjšnji razsodbi državnega sodišča, ki je v novo potrdilo našega narodnega in jezikovnega prava v Trstu, in o tem, kako je italijansko novinstvo vsprejelo to razsodbo, spregovorimo nekoliko jutri. Le to naj zabeležimo, da je vse z veliko napetostjo pričakovalo razsodbo in da je ista vzbudila veliko zadoščenje v vseh naših krogih.

Ob enem je večeraj državno sodišče razsodilo o pritožbi dra. Depangherja, a je to pritožbo odklonilo. Razsodba je, da se pritožitelju ni kršilo politično pravo, ker je mogel glasovati; za sodbu o sleparijah na volitvah pa ni poklicano državno sodišče. O teh bo sodilo upravno sodišče.

Slovenščina na naših sodiščih. Ministerstvo za pravosodje je izdalo novo odredbo glede ureditve jezikovnega vprašanja na deželnem sodišču v Trstu. Glasom te odredbe se bo moralo deželno sodišče tudi od sedaj naprej obračati do tukajšnje odvetaiške zbornice, da ista določi branitelje za slovenske kazenske razprave. Ako bi pa odvetaiška zbornica določila za slovenske kazenske razprave branitelja, ki ne bo poznal slovenščine, sodišče ne bo dolžno držati se tega izbora in bo moralo samo izbrati branitelja izmed tukajšnjih slovenskih braniteljev. Ako pa isti slučajno ne bi hotel vsprejeti obrambe, moralo bo sodišče izmed svojih sodnih uradnikov izbrati sposobnega branitelja za slovensko kazensko razpravo.

Na ta način je pravosodno ministerstvo ustreglo opravičeni zahtevi slovenskega prebivalstva in predlogu slovenskih odvetaškov. S tem je storilo konec onim zlobnim in ob jednem neslanim komedijam, ki so jih italijanski odvetaški začeli zadnje čase uprizarjati na razpravah, ko so zahtevali, naj se jim tozadevni slovenski akti prevajajo na italijanski jezik in naj se njim na ljubo pozivlja na razpravo tolmač, ki jim bo prevajal na italijanski jezik vse, kar se bo govorilo slovenski. Vse te zahteve so opirali na ono famozno »italianità del foro«, češ, da ni smeti kršiti italijanskega značaja tržaških sodišč.

Ta argumentacija pa je ravno tako smešna, kakor je argumentacija izvestnih latinizatorjev, ki pravijo, da so papeži dovolili slovansko bogoslužje le cerkvam, toraj mrtvim zidovom, in ne živemu narodu.

Tako je tudi s to »italianità del foro«: sodišče mora kakor je bilo sedaj ostati vedno italijansko in naj bi tudi v bodoče makar sami kitajski sodniki sodili v njem izključno kitajske obtožence, katere bodo branili le kitajski branitelji.

Pustimo zgodovino in denimo (kar pa ni res!) da so bili v minulosti v obsežju tržaškega deželnega sodišča sami Italijani in da je bila torej »italianità« tega sodišča popolnoma opravičena. Mari pa naj radi tega ostane to sodišče italijansko tudi v slučaju, da je iz obsežja tega sodišča izginil tudi zadnji Italijan?! Tu pač ni treba biti juristom, da se umeva, kako nesmiselna je taka zahteva! Dejstvo je, da Slovani sestavljajo sedaj večino prebivalstva v obsežju tržaškega deželnega sodišča in pred tem dejstvom se bi moral umakniti tudi stotisočletna razvada, ki jej pravijo — »italianità«.

Odprto pismo ravnateljstvu pošte in brzojava v Trstu. Prejeli smo: Iz slovenskih listov je morda posnelo to slavno ravnateljstvo, kako se je jela naša slovenska javnost zanimati za to, kaki moške bodo imenovani na ona štiri prevažna mesta v področju tega ravnateljstva — v Trstu, oziroma v Gorici in Pazinu —, ki so izpraznjena in se imajo skoro popolniti! Zanimanje v naši javnosti se je vzbudilo izlasti vsled pritiska od izvestnih znanih strani, da bi na ta mesta prišli sami pronasirani sovražniki slovenskega prebivalstva, ki bodo hoteli trdovratno odrekati našemu jeziku vsako mrvice pravice.

Tudi to slavno e. k. ravnateljstvo pošte in brzojava ne bo hotelo menda tajiti, da ni dovolj razloga za vznemirjenje na slovenski strani.

V resnici ne bi smelo biti na teh mestih prostora za ljudi, ki goje ni najmanj nasprotstvo ali antagonizmo do katesibodi narodnosti v deželi. Če pa se zahteva od izvestne znane strani, da naj se kar vsa štiri vprašavna mesta popolne z ljudmi, ki ne goje samo v svojem srečju, ampak ki so tudi pripravljeni javno kazati svoje nasprotstvo do slovenskega prebivalstva in odrekati temu poslednjemu sleherni pravo v jezikovnem pogledu: potem pa je to zahteva, ki daleč presega vse meje onega, kar more tolerirati tudi najsrajnejša popustljivost v političnih in narodnih bojih. Taka zahteva je toli drzna, toli krivična, toli nedopustna, da bi jo moralo to slavno ravnateljstvo načelno odbijati in prezirati v svojih poročilih na više mesta.

Institucija pošte in brzojava je iz tiste vrste institucij, ki morajo ostati odtegnene političnim bojem. Na tej instituciji morati odločati vedno le pravičnost do vseh in praktična potreba. Kako pa se na izvestni strani nimalo ne dajejo voditi od stvarnih, ampak le od ozirov narodnega in političnega nasprotstva in strankarskega interesa, to je eklatantno razvidno iz arditte kampanje proti višjemu kontrolorju v Carigradu, o katerem se boje, da bi mogel biti imenovan za poštnega oskrbnika v Gorici.

Vsa kampanja proti temu možu je zasnovana na podlagi laži. Ia oni, ki delajo proti njemu, lažejo vedoma. Slavno ravnateljstvo pošte in brzojava v Trstu naj nam veruje, da mi poznamo tega moža že dolgo let. Mož ni bil nikdar strankar. To jedino je res, da mož ni še nikdar javno proglasil, da je odpadel od svojega naroda, in da ni nikdar roval proti interesom svojega naroda. V toliko — ali le v toliko — je mož res slovenski agitator. Kar se govori več, je absolutna laž. To slavno ravnateljstvo naj bo uverjeno, da ga morda nima med podrejenimi višimi uradniki ni enega samega, ki bi se tako skrbno izogibal vsem narodnim in političnim homotijam, kakor se je ravno Furlanives čas, kar službuje. — Njegova — kako bi rekli? — tenkovestnost je sezala na pr., ko je služboval v Gorici, tako daleč, da so mu njegovi lastni rojaki čisto hudo zamerjali in mu očitali indiferentizem in brezdušnost do lastnega naroda! Če bi imelo torej imenovanje tega moža izostati radi tega, ker da je politični agitator, potem bi bila to nečuvstva, vnebovpijoča krivica!

Ali hoče to slavno ravnateljstvo pošte in brzojava v Trstu res izzvati tako krivico? In to na ljubo ljudem, ki hočejo preprečiti eventualno imenovanje Furlanijevo v prvi vrsti, da pride na mesto v Gorici slavofooben strankar! A gori že smo rekli, da institucija pošte in brzojava je iz onih institucij, na katerih smeti odločati le pravičnost do vseh in praktična potreba. A sedaj vprašamo to slavno ravnateljstvo: bi-li bilo pravično, bi-li odgovarjalo praktični vsakdanji potrebi, ako pride na tako mesto, kakoršno je Gorica se svojim mešanim prebivalstvom, — v mesto, v katerem se steka promet dežele, ki je po veliki večini slovenska — ako bi prišel na tako mesto človek, ki ne pozna tudi našega jezika, ali ga pa celo sovraži, kakor bi hoteli ravno oni, ki so uveli gonjo proti Furlaniju?! Ali bi to slavno vodstvo moglo tako imenovanje opravičevati pred svojo vestjo, vspričo svoje službene prisage, in vspričo svoje dolžnosti, ki je veže skrbeti za to, da bo institucija pošte in brzojava v dobro vsej javnosti brez razlike narodnosti?

Oskrbnik v Gorici mora znati tudi naš jezik! Isto velja osebno tudi za Pazin in za uradnike v Trstu. To je naš postulat. Če bi to slavno ravnateljstvo hotelo — česar pa ne verujemo, vsaj za sedaj še ne — kar ignorirati to našo zahtevo, potem pa bo — boj!!

Izjava. Nekateri tukajšnji irredentistični listi so prinesli vest, da so delavci Lloydovega arsenala žvižgali ministerskemu predsedniku Koerberju. To ne odgovarja resnici. Ker pa je ta vest zašla tudi že v razne zunanje liste, izjavljamo podpisani, ki smo bili navzoči na spuščanju paraika »Koerber« v morje, da se Koerberju ni žvižgalo, da se sploh ni demonstriralo proti nikomur, ako abstrahiramo od žvižganja onih, ki so prišli pobirat loj, a so bili odgnani po Lloydovih uslužbenih. Vse drugo je — izmišljotina. (Siede podpisi).

Pozor! Ker se je pripetilo že več slučajev, da so posamični člani v knjižnicah »Del-

pod. društva« ponaredili vpis tednin in celo podpise uradništva, radi česar so jih zadele tudi posledice, in ker se to nepošteno početje še ponavlja, je odbor rešenega društva sklenil, da bo v to določen društveni pooblaščenec čisto pregledoval knjižnice na licu mesta v novi luki. — V slučaju, da se zaslede taka ponarejanja, ne bo več usmiljenja, ampak zadene dotičnike vsa strogost zakona. Saj tako početje je pogubno tudi za ponarejalce same, ker ne le, da ne dobe podpore v slučaju ponareženja, ampak morajo še nositi težke posledice zakona, ki je za ponarejalce dovolj strog.

Mi upamo, da bo ta opomin zadostoval in da se bo v bodoče sleherni varoval.

Pozor torej, da se ne boste kesali, ko bo — prepozno!

Še vedno po starem. Pišejo nam: Pred časom ste se v »Edinosti« pritoževali proti neredu, ki vlada v našem mestu na prodaji rib. Vpraševali ste, kako da se dovoljuje raznim razprodajalcem rib, da hodijo v predmestja, da prodajajo tam ribe, ki so morda že v takem stanju, da utegnejo spravljati v nevarnost javno zdravje?! Mi smo pričakovali, da omenjeni opomin oblastvom kaj izda, toda večeraj smo se morali prepričati, da je bil vaš glas glas upijočega v puščavi! Po ulici »del Veltro« je nekdo upil in ponujal na prodaj sardele, po ulici »del Olmo« pa je neka ženska prodajala takozvane »guate«.

Mi smo radovedni, je-li res dovoljena razprodaja rib na ulici? Ako je temu tako, smo pa zopet radovedni, da-li je kaj in kako preskrbljeno za potrebno nadzorovanje tacega prodajanja?! Če pa tako razprodajanje ni dovoljeno, smo radovedni, zakaj se isto ne zabranja? Čemu imamo v Trstu dva ribja trga in »strogo« nadzorstvo nad ribami, ako se dovoljuje razprodaja rib slehernemu in to celo na ulici?!

Huda bolezen na očeh. Kakor se nam poroča iz povsem zanesljivega vira, razsaja med vojaštvom nalezljiva bolezen na očeh, takozvani »Traehom«.

Sedaj je na tej bolezni bolnih do 600 mož! Bolnišnica (vojaška) je prenapolnjena, a oni, ki so manje bolni, so na gradu, umeje se, da v zdravniški oskrbi.

Pri nekaterih stotnijah 97. pešpolka je ta bolezen tako razširjena, da jih je le malo, ki niso oboleli.

Na dnevnih službo sta v normalnih časih hodili le dve stotniji; sedaj pa morajo jemati moštvo kar iz osem stotnij, in mora pomagati še domobranstvo, katero straži prašilnico na Katinari. Tudi vojaška skladišča mora nadzorovati moštvo, ki ne spada v tukajšnje batalijone 97. pešpolka.

Ker je v našem mestu le 16 stotnij domačega pešpolka, morajo te vrstiti (seveda prihajajo v pošte le stari vojaki) službo vsakih drugih 24 ur! Izjavljamo pa — da se ne poreče, da hočemo razburjati —, da ta bolezen ni nevarna za življenje, pač pa je zelo nalezljiva. Vojaske oblasti delajo z vsemi mogočimi sredstvi na omejevanje te kužne bolezni, ki pa je dosedaj vsaj razširjena le med vojaštvom 97. pešpolka. Žal, da vojaki sami premalo pazijo na predpise ter tako nehoté širijo bolezen, katere se je potem težko rešiti.

Ta huda, da si ne nevarna bolezen se najlaglje razširja z nezago, posebno pa z umazaniam perilom, z umivanjem v vodi, v kateri se je umivala bolna oseba, a tudi po prahu, ki se vzdiguje od tal, kjer se nahaja več bolnih ljudi. Nevarnost je pa v tem, da vojaki занesejo bolezen na deželo, kjer bi bilo to v pravo kalamiteto, ako se pomisli, da na deželi ni zdravnikov, ki bi nadzorovali bolnike in pa na okolnost, da se na kmetih z bolniki, ki niso v nevarnosti za življenje, postopa »na debelo«. Zato je nujno želiti, da oblasti ukrenejo vse možno, da se bolniki čim najvarneje izolirajo.

Poskus s prvo »pokušnjo«. Prejeli smo:

Ker se že nikdo ni oglasil do sedaj, naj sporočim jaz, kako se je posrečil prvi poskus z »vinsko pokušnjo«, ki ga je priredil odbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metodija v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu.

Naj hitro povem svojo sodbu s par besedami: poskus je vspel najizborneje, nad vse pričakovanje. Naše dame so priredile dvorano tako primerno značaju veselice, da jim gre vsa hvala! Na treh krajih so dražestne dame pod vabljenimi »latniki«, na katerih je raslo pravo, resnično grozdje, opravljale svojo — trgovino. Kdor se jim

je blizal, zgubljen je bil. Neodklonljivo je zapal vsem tistim sladkostim, ki so bile razstavljene tam, in pa... kaj čemo, slabi, slabi so ti možiki... kateri ni še klonil pred tistim dražestnim nasmehom okoli zornih ustnic, pred tistim ognjem v očesu in pod omamo goste besede rodoljubne slovenske žene, kadar prosijo v imenu rodoljubja?! Tudi v nedeljo so slavno zmagovale — zmagovale do... zadnje buteljke, do zadnje sladčice! In koliko jih je bilo, ki so se — radi dali premagati! Toliko bi jih ne bili pričakovali. V nedeljo so se Svetoivanci izneverili svoji starodavni navadi namreč, da na vsaki svoji veselici poskrbe za — slabo vreme. Sreča je bila res, da je bilo tako lepo vreme. Kam bi bile šle vse one množice, ako bi se ne bile mogle utaboriti na velikem prostranem vrtu?! Še tako je bila v dvorani gneča taka, da si se komaj gibal, a temperatura uprav tropična.

A kdo se je menil za vročino in gnečo, ko je bilo vse okolo njega tako veselo in zadovoljno?! Res vse, kar je sodelovalo, je tekmovalo s prireditelji, da so bili gostje zadovoljni. Prvo naj imenujemo naše »Slovensko pevsko društvo« s svojim Srečkom na čelu, ki je vsikdar na razpolago, ko gre za našo stvar. V nedeljo so pevale in pevali posebnim ognjem. Uprav divno je pelo »Slovensko pevsko društvo« (ob spremljevanju nju vojaške godbe) velik zbor iz črnega grabna v Rokovnjah; palmo treba seveda pokloniti solistini gospici Mici Kobalovi. Slovenska pevstva imajo malo takih pevk. Ali imela je nevarnega tekmeča v našem Jožetu, ki je (tudi ob spremljevanju godbe) pel znano ljubko delenjsko, za tako priliko toli primerno zdraviljo »En starček je živel« s takim zvonkim, vsem legah polnim glasom, da je kar žarelo na srečih slušateljev. Kakim ganotjem je zrl v tisti »kazarček« in kako vidno pristna je bila njega in njegovih spremljevalcev... ljubezen, s katero so ljubili kazarček... izpraznili! Jože je se svojo zdraviljo povzdignil vinske pokašnje razpoloženje na višek. — Brezpogojna hvala gre tudi vojaški godbi. S pravo ljubeznijo in veseljem je spremljevala zборе in sole; a na vsem izvajanju zgolj instrumentalnega dela programa je kazala, koliko jej je leželo na tem, da ustreza našemu občinstvu.

Popoln uspeh torej na vsej fronti. Čestite dame so sicer stroge v zahtevanju narodnega darika, ali to pot se smemo nadejati, da so — zadovoljne!

Dunajska »Slovenija« je na zadnjem običnem zboru izvolila za predsednika pravniškega kandidata g. Bogumila Vošnjaka, pisatelja »Zapiskov mladega popotnika«, sina bivšega dež. in drž. poslanca Vošnjaka na Štajarskem. Podpredsednik je postal tehnik g. Milan Lenarčič, sin znanega slovenskega tovarnarja in veleposestnika na Vrhniki.

Iz pred naših sodišč. — Radi pomankanja denarja. — 40-letni Henrik Zelada iz Italije nastanil se je v gostilni »Abbondanza«, kjer je prebival več časa. Gospodarju pa se je začelo dozdevati, da mož nima denarja in zahteval je od njega kako poročilo. Zelada je v to naprosil g. Viljema Morellija zagotavljač ga, da ima na banki mnogo denarja in da v kratkem dobi večjo svoto. Morelli je šel Zeladi na lim in je gospodarju gostilne »Abbondanza« garantiral za Zeladov dolg. Nekega dne pa je Zelada hotel na tihoma popihati in dospel je že do kolodvora, kjer so ga pa prijeli redarji in odvedli na policijo. Včeraj je moral radi te goljufije odgovarjati pred tukajšnjim deželnim sodiščem in se je opravičeval, da ni hotel gostilničarja, oziroma svojega poroka Morellija ogoljufati, marveč, da je nameraval slednjega odškodovati za kron 101.52, katere je moral Morelli zanj plačati. Sodni dvor pa je Zelado spoznal krivim goljufije in ga je obsodil na 2-mesečno ječo, poostreno z enim postom na mesec.

Podjetna tatrica. 19-letna služkinja Eva Pian iz Romansa na Furlanskem morala je včeraj pred tukajšnjim deželnim sodiščem odgovarjati radi več tatvin. Ko je bila meseca julija t. l. v službi pri Klorindi ud. pl. Rosenbach, ukradla je sinu svoje gosposinje, Gustavu pl. Rosenbach, novčarko z vsebino 20 kron. Ko pa je pred tem služila pri g. Vincencu Caldara, ukradla je služkinji Antoniji Cogre, ki je z njo vred bila v službi pri istem gospodarju, tri krone. Mater iste Cogre pa je nekoliko pozneje potom pisma hotela ogoljufati za 20 kron. Eva Pian je bila že enkrat prej na goriški sodnji

radi tatvine obsojena na 7 mesečno ječo. Sodni dvor jo je na včerajšnji obravnavi spoznal krivo vseh zgoraj omenjenih činov in jo obsodil na 8-mesečno ječo, poostreno z enim postom na mesec.

Kartene peče, ne gasi. Pek Feliks Quaiat se je dne 5. t. m. na kolesu vozil po ulici Sanità. Blizu ulice Madonna del mare pa je moral stopiti s kolesa na tla, ker mu je neki pijanec stopil nasproti. Radi tega je med obema prišlo do prepira in pretepa. Na to pa je pijanec prihitel na pomoč 28-letni Josip Marsili in ko je neki municipalni redar hotel poseči med pretepalce, da bi jih spravil narazen, postavil se mu je Marsili po robu in začel udrihati po njem. Slednjič so pritekli k tej gručici še drugi redarji ter Josipa Marsilija in onega pijanca, ki se je izdal za 26-letnega Alojzija Marsilija, odvedli v zapor. Na včerajšnji razpravi bil je Josip Marsili radi javnega nasilstva obsojen na 4 mesečno ječo, poostreno z enim postom na mesec.

V pijanosti. 31-letni Marka Bole je dne 7. t. m. po noči razgrajal v kavarni »Trieste« v ulici Belvedere. Prišla sta dva redarja in ga pregovorila, da je izišel iz kavarne in se napotil proti domu. Ko sta pa redarja črez nekoliko časa šla zopet mimo omenjene kavarne, zapazila sta Boleta, kako je na cesti pred kavarno pobiral kamenje in ga spravljal v žep. Sumila sta, da nameruje pobiti šipe na oknih kavarne in sta ga odvedla na inšpektorat. Tam pa se je Bole iztrgal iz rok redarja Prodana in pobegnil. Ko ga je Prodani dotekel, se mu je Bole postavil v Bran in mu strgal obleko in je istotako postopal tudi proti drugemu redarju Orliču. Slednjič je prišel redarjema na pomoč še tretji redar in odvedli so Boleta v zapor. Na včerajšnji razpravi na tukajšnjem deželnem sodišču je sodni dvor spoznal, da je bil Bole, ko je zakrivil javno nasilstvo, deloma pijan in ga je obsodil na 6 tedensko ječo, poostreno z enim postom.

Sodni dvor je bil sestavljen tako-le: Predsednik svet. Petronio; sodniki: svet. Cazzafara, Codrig in Rismondo. Državno pravdnništvo je zastopal nam. držav. pravd. Minio, obrambo pa dr. Coduri.

Prošnja do človekoljubov. Prejeli smo: Zakonska dvojica Fran in Marija Gern, bivajoča pri sv. Mariji Magdalen spodnji št. 395 je dobila trojčke, dve deklici in enega dečka. To je malec preveč za revno redbino. Ista je sedaj res v veliki potrebi. Človekoljubom velja torej prošnja, da bi kaj pomogli. Oni med usmiljenimi, ki bi hotel kaj podariti, naj izvoli poslati na gornjo adresu.

Vesti iz ostale Primorske

× **Švedski kralj v Opatiji.** V mesecu februarju pride v Opatijo švedski kralj Oskar. Vila »Jeanette« je že najeta v ta namen. Kralj ostane v Opatiji tri mesece. Žojim pride veliko spremstvo. Za kralja in in za spremstvo je najetih vsega skupaj 32 sob.

× **Javen shod** je bil v nedeljo v Dolnji vasi, v občini Roč. Shod je sklicalo politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri. Došlo je naroda iz vse občine ročke in nekoliko tudi iz bužetske in boljunske. Razpravljali so o prihodnjih volitvah za občinski zastop v Roču, ki je v italijanskih rokah. Govorili so dr. Trinajstič, dr. Červar in Fran Flego. Shod je trajal nad dve uri ob splošnem zanimanju.

Vesti iz Kranjske.

* **Zidovje vojaškega strelšča v Ljubljani** se je začelo podirati. Zanimivo na tem pa je, da je strelšče — novo in da je je sezidala kranjska stavbena družba.

* **1900 K je zgulilo** v posojilnici v Trebnem dne 16. t. m. Uradovala sta odbornika Viljem Tomič in Miroslav Pehani. Tomič je vsprejel od neke stranke 1900 K kakor hranilno vlogo. Ta denar je nato Tomič izročil g. Pehaniju, da bi izpolnil hranilno knjižico. Pehani je vzel denar in ga položil na mizo. Ko sta pa odbornika zvečer sklenila račune, sta opazila, da teh 1900 K ni bilo nikjer; vse iskanje ni nič pomagalo, bankoveci so izginili. Še do sedaj se ni moglo dognati, ali je bil denar z mize ukraden, ali sta ga morda odbornika sama kam založila.

* **Od mraza presenečeni.** Pred nekoliko dnevi se je podala družba štirih hribo-lazcev na Veliki klek. Ko so opoludne prišli do koč, nastal je močan vihar. Tudi je

prišlo močno snežiti in snežilo je neprenehoma več nego dve uri. Ko se je nekoliko zvedrilo, napotili so se turisti domov. Toda med potjo jih je iznenadilo novo sneženje. Toplota je padla na 19° C. Easemu hribo-lazcu zmrznila je leva roka in leva noga, nekemu drugemu obe roki. Po velikem trudu in trpljenju še le se jim je posrečilo priti na svoj dom.

* **V Postojni** je umrl širum vse Notranjske poznani posestnik in rodoljub gospod Alojzij Kraigher. Pokojnik je bil vsikdar delaven za gospodarsko povzdigo postojnskega trga. Svojedobno je bil tudi deželni poslanec za mestno skupino Postojna-Vrhnika Lož.

Vesti iz Koroške.

+ **Potrjen zakon.** Cesar je potrdil postavbo, ki jo je sklenil deželni zbor v zadnjem zasedanju, in ki določa, kako se imajo ob smrti posestnika razdeljevati kmetstva po sestva srednje velikosti.

+ **Smrt poštenjaka.** V Št. Janžu v Rožni dolini je umrl posestnik Martin Štih. Pokojnik je bil značajan slovenski kmet in neustrudno delaven rodoljub, kakršnih je malo na Koroškem. Zasnova je podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Št. Janžu in posojilnico istotam; sodeloval je na snovanju posojilnice v Glinjah. — Mnogo je storil za svojo domačo občino Svetnavas, kateri je večkrat županoval. Bil je do zadnjega odbornik katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem. Nastopal je kakor govornik na raznih shodih — sploh je bil povsodi na delu za narodno stvar. Vse življenje njegovo je bilo življenje ljubezni, dela, žrtve in trpljenja za koroške Slovence. Hvaležen mu spomin!

Vesti iz Štajerske.

— **Občinske volitve v Mariboru.** — »Slovenec« je izvedel, da se tudi Slovenci mislijo udeležiti občinskih volitev v Mariboru. Prav je tako. In nič ne dene, če ne bo precej posebnega uspeha! Tacega tudi ni pričakovati o prvem nastopu. Ali začetni treba enkrat! Kako je na pr. začel Lueger na Dunaju?! — Po malih beznicah je govoril 30—40 osebam. Gospodovalni liberalci so se mu krohotali. Ali on se ni dal motiti. Šel je svojo pot dalje, pot agitacije in dela in da nes je dr. Lueger — dunajski župan, ki ima ogromno večino dunajskega prebivalstva na svoji strani. Ne povdarjamo tega, da bi slavili dr. Luegerja, vsekako pa nam bodi mož v izgled vstrajnosti in neustrašenosti!

Razne vesti.

Česka realka — dedič. V minolem tedniku je umrl v Lipniku na Moravskem člen tamošnjega občinskega zastopa Avgust Losert. Pokojnik si je postavil v svoji oporoki lep spomenik. Zapustil je tamošnji češki realki glavnico 120.000 K, a posebej še 20.000 K za študentskeje.

Polom v posojilnici sv. Vavla v Pragi Sodno postopanje v tej senzacijonelni sferi je stopilo v svoj glavni stadij. Državno pravdnništvo je uložilo dne 19. t. m. svojo obtožbo, ki ne šteje nič manje nego 842 strani. Priobčena je tudi že vsem obtožencem s kanonikom Drozdov na čelu. Razprava se prične dne 23. novembra in zadobi gotovo velike demenzije. Dosedaj je povabljenih že 72 prič. Samo čitanje izpovedbe strokovnjakov v računarstvu bo zahtevalo več dni. Zapisnikov, sestavljenih o izpovedbah prič, bo več stotin.

Brzjavna poročila.

Kriza na Ogerskem.

BUDIMPEŠTA 23. (B.) Ogrska korespondenčna pisarna javlja: Odsek devetorice liberalne stranke je imel predpoludne v navzočnosti finančnega ministra dr. Lukacsa sejo, v kateri so došli do sporazumljenja, ki je Lukacs predložil kroni. Lukacs se poda popoludne na Dunaj.

Kriza v Italiji.

Rim 23. (B.) Kralj se je podal danes predpoludne v 9. uri v konsult, kjer je imel dolg pogovor z ministerskim predsednikom Zanardellijem.

Dogodki na Balkanu.

CARIGRAD 23. (B.) Bolgarska vlada je prijavila porti, da je Bolgarija odpustila tudi trugi od treh mobiliziranih razredov reserve. Porta pa je obvestila bolgarsko vlado, da je izišel irade, ki sankcionira sklep ministerskega sveta za odpusčenje redifov in ukazuje, naj se ta odredba izvrši.

Štrajk v Barceloni.

BARCELONA 23. (B.) Radi štrajka delavcev v plinarai je ostalo mesto sinoči (Dalje na četrti strani.)

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcijski lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)

vpisane zadruga z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost, zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurenca.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

TOVARNA POHIŠTVA

Rafael Italia

Velikansko skladišče in razstava

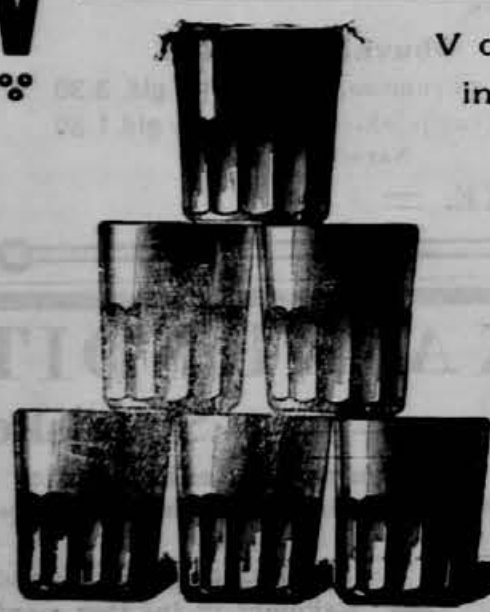
pohištva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton štv. 1.

po zelo nizkih cenah.

Važno naznanilo za krčmarje in restavraterje!

V dobroznani poznani zalogi steklenine in porcelane trvdke

Jakob Hirsch

v Trstu, ul. Cavana 6.

(nasproti škofijski palači)

se nahaja velikanski izbor

kozarcev in vrčkov

vsake oblike in velikosti.

Brezkonkurenčne cene.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine prito požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkvalitetneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obecnokoristne namene.

nerazsvetljeno. Mogoče prodajalne in gledališče je bilo zaprtih. Štrajkovi so odpirali pipe v svetilnicah, da je uhačal plin, ki so ga izdelovali vojaški inženjerji. Guverner je obvestil štrajkove, da ne odneha.

Delavsko gibanje na Francozskem.

ARMENTIERES 22. (B.) Jaures je na nekem od 6000 delavcev obiskanem zborovanju čestital tekstilnim delavcem na združenju potom referendumu nasproti delodajalcem. Guverner je primerjal plačila, ki jih dobivajo inozemski in sosebno angleški delavci z onimi, ki jih dobivajo štrajkovi.

Zatrdil je, da bodo poslanci podpirali zahteve štrajkovcev. Zbor je vsprejel dnevni red, ki odobruje nadaljevanje štrajka in protestuje proti pošiljanju vojaštva v obsežje štrajka.

Združenje obeh radikalnih struj v Srbiji.

RELIGRAD 23. (B.) Klub samostojnih radikalcev je vsprejel resolucijo, s katero se v principu izreka za združenje z zmernimi radikali. — Pasč in nekateri drugi zmerni so bili izključeni iz vodstva stranke. — Klub zmernih je vsprejel jednako resolucijo.

Išče se kmeta

ki bi vzel v najem zemljišče in hlev. Obrniti se je do uprave „Edinosti“.

30 malih stanovanj z eno sobo in kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stofa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nadst. od 1—2 in 5—7 pop.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Operater kurjih oči

odlikovani specialist GIORDANI

ki ordinira na Corso št. 23, II. nadstropje,

naznanja vsem, ki trpijo na kurjih očeh ali vsled zaraščenih nohtov, da iste takoj odpravi po neki posebni metodi, ki ne povzroča nikakih bolečin.

Cena od ene krone

za operacijo ni nič, ako se pomisli na velike dobrote, koje se takoj zadobijo.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli

CORSO 8.

Velikanski dohod za jesenski čas.

Zaloga galoš.

Obuvala za gospode

črna, angleška po gl. 3.20, rumena, po gl. 3.50

Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črni ali rumena, angleška po gl. 3.30 nizki čevlji lakirani ali beli po gl. 1.80

Naročbe po meri.

== CENE NIZKE. ==

Urar F. Pertot Trst ulica della Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gl. naprej, zlate ure od 8 gl. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umešane od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm

po K 2. — m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Prodaja manifakturnega blaga

SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Londra“

ulica Poste nuove št. 3. (Brunerjeva hiša)

Izgotovljene obleke za moške, dečke in otroke. Moške obleke od 6.50 do 24 gl.; za dečke od 4 do 12 gl. Jopiči iz snovij od 3 do 8 gl. Hlače iz snovij od 2—4 gl. ravno take iz najfinejših volne od 4.50 do 8 gl. Velik izbor finih površnikov v barvah od 8 do 24 gl. Volnene obleke za otroke od 3—12 let od 2.50 do 9 gl.; isti iz platna od 1 do 5 gl. Haveloki (Loden) za moške, dečke in otroke po zelo zmernih cenah. Hlače od moleskina za delavce (iz lastne predilnice v Korminu). Močne srajce lastnega izdelka po 1.20 gl. Zaloga jopičev Orleans, platna, črne in barvanega satena za pisarniško obleke.

Bogat izbor snovij za moške obleke toli na meotr koli za naročbe po meri, koje se izvrše v slučaju potrebe v 24 urah.

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892:	
Glavnica društva	gl. 2.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326.346-9
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premijanju kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premijanju kurzov, bilanca (B)	243.331-8
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje	500.000—
Občna rezerva dobičkov	1.187.164-86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši.)

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovso in otrobi. Razpošilja naročeno blaga tudi na deželo na debelo in drobno po jako nizki ceni.

Posojila

ne manjše od 10.000 kron

na hiše, zemljišče, dedščine

KAROL OFNER

Ulica Caserma št. 6. - TRST. - Ulica Caserma št. 6.

(Posredovalci izključeni).

Anton Sancin pok. Frana

TRST. - Ulica Barriera vecchia št. 11. - TRST.

Velik dohod fuštanja veleurl v najnovejših risanjih.

Zaloga perila in imbotiranih pogrinjal, zimskih srajc, srajc od fuštanja ter belih v velikem izboru kakor tudi ovratnikov in kravat. Snovi od same volne za obleke za ženske ter vže izgotovljene obleke za delavski stan.

Zadnji mesec.

Srečkanje, dne 21. novembra 1903.

C. kr. dunajska policijska loterija, srečke po 1 K.

1500 dobitkov, med temi 100 glavnih dobitkov v vrednosti kron 50.000 kron!! Prvi trije glavni dobitki kron 25.000, 5000, 1000, se na zahtevanje po odbitku postavnega davka

izplačaje v gotovini

Srečke se vdobivajo v vseh menjalnicah, tobakarnah, loterijskih kolekcijah in pri Polizei-Lotterie-Bureau, Dunaj, I., Spiegelstrasse 15.

Vsak kupec srečke vdobi izkaz srečkanja brezplačno in franko.

ALTERNIVO

Nova trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salvator balzam (Liquor aromatic)

Najuspešnejše domače zdravilo proti trganju (migraene), zoboboli, glavoboli, zagrljenju ter raznim želodčnim in črevnim boleznim; zdravi materico, jači vid ter je v vsakem pogledu univerzalno domače zdravilo prve vrste. Cena omotu od 11 stekleničic z navodilom 5 K ako se denar pošlje na spodnji naslov.

Kašelj zdravi hitro in temeljito od starih časov vže poznano domače zdravilo — Trpotčev sok.

Cena steklenici z navodilom, ako se denar naprej pošlje poštne prosto K 2.40.

NASLOV ZA NAROČBE:

LEKARNA H „SALVATORJU“

Fr. Riedl, VARAŽDIN kbr. 103.

Zlatar

DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. - Corso št. 47. - TRST.

Priporoča svojo na novo stvorjeno prodajalnico zlatnine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.

Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Fromese izdaja k vsakemu šrobanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predjume na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borva naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vlozno knjižico proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.